

LBRIS

We know
books

Ciprian Măceșaru

*O moarte
cum tu nu
ai putea avea*

LITERA

București

CUPRINS

Fotografia	7
Turiștii	13
Sânge	17
Întruchiparea zeului Cruyff	23
Prietenul	29
Lecția	33
Confutatis maledictis	37
Pompilică	41
Femeia care zâmbea	49
Leoaica	51
Delay	55
Idiotul	59
Caii	61
Anotimpurile lui Haig Minasian	65
Fabrica de draci	77
Ceva mai mult păr	83
Și se făcu întuneric	87

FOTOGRAFIA

Dimineața, Alex mergea la baie și urina îndelung, încă adormit pe jumătate. Îi plăcea senzația de plutire dată de alunecarea în lateral a picioarelor, mișcarea abia perceptibilă a papucilor de cauciuc pe gresia portocalie. Unghiul dintre picioarele sale se mărea atât de lent, încât îl cuprindea o ciudată senzație de abandon, ca și cum ar fi trăit la ralanti un moment acrobatic de o maximă virtuozitate. Devenise un expert în comportamentul rezidual. Fărăma lui de curiozitate în fața vieții se ocupa cu aceste zvâcniri pe care le găsea mai autentice decât tot eșafodajul rațional folosit de oameni pentru a-și clădi imaginea. Nu-i mai păsa de nimic, un soi de lene atavică se ridicase în el, devenise tot mai vizibilă de la an la an, spre indignarea apropiaților. Se alesese praful de toate reușitele lui de până atunci, de tot ce încă promitea. „Păcat de el, era un băiat bun!“, așa ziceau sau gândeau toți, iar el știa lucrul acesta și nu-i păsa, chiar nu-i mai păsa de nimic. *Ce sens are?!* se întreba. Și nu mai suporta zgomotul, nu mai suporta ființele zgomotoase, vorbăreții, oamenii care gesticulau ca niște marionete îndrăcite. Prefera liniștea, căci liniștea limpeztea lumea, făcea aerul mai transparent, obiectele și ființele începeau să se vadă, iar sunetele cele

mai discrete căpătau în sfârșit importanța cuvenită. E de la sine înțeles că și-a pierdut toți prietenii. Soția l-a părăsit, scoasă din minți de muțenia lui, de apatia lui, de timiditatea lui, de lipsa lui de voință, de ambiție. „O să te mănânce păduchii!“, i-a strigat. Era adevărat, nu-i mai prea păsa nici de igienă, se spăla numai atunci când începea să pută. Mulți i-au spus că are nevoie de un psiholog, că e ros de o depresie dură ca un cancer, dar el se uita la gurile lor vulgare, la buzele unse cu salivă, și se mira cum de toți indivizii ăia nu înțeleg că tocmai ei sunt cei care au nevoie de psiholog. De un psiholog care să le spună că tot ce știm despre viață este profund greșit înțeles. Nu, nu se considera buricul lumii, nu avea orgoliul de a se gândi la el, nici măcar nu se întreba dacă mai există oameni ca el, lui, așa cum spuneam, pur și simplu nu-i mai păsa de nimic. Și în acel context atât de aparent nefavorabil, a cunoscut-o pe Maria. Fără talie, cu sâni mici, depărtați, cu fundul îngust, de băiat, și cu picioare fibroase, nu putea fi considerată atrăgătoare, în ciuda chipului plăcut, poate chiar frumos. Mișcărilor îi erau leneșe, ceva îngrijorător te izbea din mecanica trupului, reflexia unui bagaj emoțional gata oricând să cedeze. Și totuși, lui îi plăcu. Unindu-se în prăbușirea lor iminentă, păreau să capete astfel ceva interesant, o forță pe care numai dezastrul asumat o poate avea. La început i-a fost teamă să nu apară zgomotul, dar Maria tăcea și zâmbea atât de rar și de plăcut. O privea în ochi, iar ea înțelegea că nu era nevoie de cuvinte, de parole, de îndemnuri, că limbajul e pentru a regla lucruri, a stabili granițe, că un cuvânt

rostit poate omorî ceea ce crește-ncet în tăcere, ca un uriaș reflector aprins brusc, orbitor, arzător, într-o noapte luminată blând până atunci doar de lună și stele. Îi studia la nesfârșit corpul gol și găsea fascinate particularitățile pe care le depista. Lua camera foto și încerca să capteze cât mai fidel fiecare detaliu neînseriabil care-i stârnise interesul. Ascultau *Das Lied von der Erde* și admirau de la fereastră leagănul gol din fața blocului. Iarna, luminat de razele albastre care cădeau oblic peste el, parcă desenate, asemenea unor lamele de sticlă ce se subțiau către cer până ce deveneau ca niște fire de ață, dispărând apoi cu totul, era cel mai frumos. Se plimbau pe la periferii, pe căi ferate abandonate, prin mahalale pline de indivizi periculoși, urcau la întâmplare în autobuze și tramvaie și străbăteau de la un capăt la altul orașul. Se așezau pe malul râului și citeau *Les Fleurs du mal*, cumpărau fructe de care nu mai auziseră până atunci, dar nu le mâncau, atât li se păreau de extravagante și de frumoase. Nu se putea spune că, de când apăruse Maria, se schimbase ceva fundamental în filosofia lui de a trăi, ci doar că își găsisse un camarad. Avea pe cineva care-l înțelegea, care simțea ca el. Nu un discipol, el nu propovăduia nimic, nu încerca să convingă pe nimeni de nimic, voia ca fiecare să facă ce vrea, dar fără a-i agasa pe ceilalți. E o filosofie simplistă, poate fi auzită la crâșmă, pe marginea șanțului sau la stână, dar e complicat să ajungi să simți ceva care face diferența. Să simți acea emoție pe care o ai când un lucru cu adevărat important ți se dezvăluie. Alex se descoperise pe sine. Restul i se părea vanitate.

Scutit de efortul de a se impune în viață, de a presta acel comportament așteptat de la un om responsabil, bine integrat în societatea în care ambițioșii dau din coate, ajunsese să se liniștească. O gândire falimentară? Încă nu știa, dar un lucru care suna la fel de simplist ca filosofia pe care o practica era cert: mai devreme sau mai târziu, toți oamenii mor.

Mariei îi plăcea când o fotografia, iar el simțea asta și nu scăpa nicio ocazie să-și folosească bătrâna cameră Canon. Pe urmă mergea la magazinul turcului din piață și printa pozele. Turcul zâmbea, iar mustața lui neagră și deasă se înălța ușor. „Frumos, frumos“, zicea. Nu-i păsa că mustăciosul o vedea în acele ipostaze intime pe Maria. Indiferentă, ea ieșea adesea goală pe balcon, stârnind indignarea unora dintre vecini, în vreme ce alții fluierau și făceau comentarii porcoase. Îi plăcea când vântul îi mângâia corpul, răsfirându-i pletele negre și întărindu-i sfârcurile, îi plăcea să simtă hăul celor șapte etaje care o despărțeau de pământ, închidea ochii și un fior îi curenta sexul și creierul. Toți pereții apartamentului, până și tavanul, au fost umpluți până la refuz cu părțile din corpul Mariei, un călcâi lovea o claviculă, un genunchi odihnea pe Muntele lui Venus, o șuviță mângâia o coapsă, un ochi privea în gropița unui obraz, construindu-se astfel un puzzle haotic, o creatură nemaîntâlnită, un fel de pisică-de-mare gigantică, învelindu-i ca o placentă. Până la urmă n-au mai vrut să coboare din pat. Au rămas întinși, goi, privind în tavan și simțind că apartamentul lor se desprinde din bloc precum o piesă lego și începe să

se ridice spre înaltul cerului, apoi să se balanseze ușor stânga-dreapta. Nu le era nici foame, nici sete, căci trupurile li se transformaseră în lumină. Patul a dispărut, au dispărut și celelalte obiecte, iar apartamentul a căpătat pe nesimțite o formă tubulară. Alex și Maria deveniseră o singură ființă, o singură lumină, mai bine spus, o lumină plutind între lentile, ca un peștișor auriu într-un bol fermecat.

TURIȘTII

Când mergeam cu trenul la rudele de la Făgăraș, eu, frate-meu și tata eram pregătiți să aprindem lanternele. Mama respira tot mai precipitat și noi așteptam cu lanternele în mână, ca niște pistolari gata să tragă. Când trenul se scufunda brusc în beznă, un suspin scurt și ascuțit scăpa din pieptul ei, de parcă o pasăre mică ar fi țâșnit dintr-o colivie.

Ultima oară ne-am dus la Făgăraș pentru o nuntă, dar mama a suferit atât de tare în tunel, încât n-a mai avut chef, dacă avusese vreodată, să stea înghesuită la o masă o noapte întreagă. Cum nu ne-a întâmpinat nimeni la gară, s-a arătat foarte jignită și a decis pe loc că „nu suntem proștii nimănui“, cerându-i apoi tatălui meu să găsească un hotel.

- Lasă, cu banii pe care i-am fi dat la nuntă ne facem o mică vacanță, a mai zis, dar se vedea că abia așteptase un motiv ca să scape.

Nu fusesem niciodată în excursie, asta dacă nu punem la socoteală vacanțele petrecute la bunici. Părinții noștri erau foarte săraci și ne promiteau în fiecare an că vom merge la mare, dar nu reușeam niciodată.

Strânseseră cu mari sacrificii banii pentru darul de nuntă și pentru tren. *Vom plăti cât e de plătit, chit că pe urmă vom mânca numai scovergi*, și-au spus. Nu voiau

să le dea satisfacție celorlalți neducându-se, deși știau foarte bine că erau cei mai amărâți din neam, că vor fi cel mai prost îmbrăcați și că suma de bani pe care o vor oferi va fi modestă. *Măcar nu se va striga darul,* și-au mai spus. Rudele lor cu siguranță nu ar fi procedat ca pleava, așa că nu ar fi fost nevoiți să suporte privirile batjocoritoare ale celor din jur.

Perspectiva care tocmai se deschidea în fața noastră, pe mine și pe fratele meu ne entuziasma. Tata însă ar fi vrut să meargă la nuntă, să bea cât pofteste, să mănânce, să vorbească cu lumea, să danseze...

- Ne cazăm, apoi ne ducem la un restaurant, a spus mama.

Vorbele îi erau destinate mai ales lui. Spera ca ideea cu restaurantul să-l mai îmbuneze.

- Așteptați aici - a zis el, indicând o bancă liberă -, mă întorc imediat.

A revenit după nici cinci minute. Găsise un hotel chiar lângă gară.

Ne-am luat bagajele și-am plecat.

De cum am pășit înăuntru, am fost impresionați de moliciunea covorului vișiniu care ducea spre recepție. Ni se părea că pluteam, că deveniserăm imponderabili.

Ajunși la recepție, tata nu știa ce să facă cu mâinile, cum să le țină, unde să le pună. Vârful nostru de lance era însă mama și o priveam toți trei cu admirație.

- Dorim o cameră cu două paturi, a zis.

Bărbatul de dincolo de biroul pe care erau înșirate câteva pliante turistice a privit-o zâmbind fals și, crezând că ne va face să ne retragem cu coada între picioare, i-a spus:

- Desigur, doamnă. Costă 180 de lei pe noapte. Cât doriți să rămâneți?

Niciodată n-am văzut-o mai mândră ca în clipa aceea:

- Trei nopți. Dar cine știe, dacă vom fi mulțumiți de condiții, poate că vom sta mai mult.

Aerul de superioritate a dispărut subit de pe chipul ipochimenului.

- Vă rog să-mi dați buletinul, i-a spus mamei, dar fără a mai îndrăzni s-o privească. Știa că ochii ei i-ar fi arătat o dată în plus că fusese învins.

Deși era o cameră de hotel obișnuită, ni s-a părut de-a dreptul luxoasă. Era prima în care intram.

Ne-am tolănit în cele două paturi și ne-am bătut pe baia care avea nu un simplu duș, ci o cadă rozalie și încăpătoare. În plus, avea și bideu, nu doar veceu, ceea ce ni s-a părut de-a dreptul decadent. Acasă ne spălam în bucătărie, la lighean sau într-o copaie de plastic, iar veceul era în spatele casei, într-o cabină de ciment, neîncălzită și luminată de un bec chior. Casa noastră tip vagon era tare sărăcăcioasă, cu doar două ferestre, atât de mică, încât nu știu cum de puteam trăi acolo.

După ce ne-am spălat, ne-am întins din nou în paturile cu cearșafuri și perne albe ca laptele. Am stat așa vreme îndelungată, vorbind, glumind, nimeni nu se mai gândea la restaurant, cred că nici măcar tata. Era atât de bine acolo și eram fericiți.

Frate-meu a pornit apoi televizorul care era cocoțat pe perete și ne-am uitat la un film cu Piedone. Mama a scos dintr-o geantă niște sendvișuri și o sticlă cu apă. Pahare aveam pe o măsuță, în fața unei oglinzi înguste și înalte. Piedone ne-a făcut să râdem ca nebunii, apoi,

obosiți după drum și după atâtea emoții, am adormit în paturile alea grozave, care nu-ți înfigeau, precum cele de-acasă, arcurile în coaste.

Abia spre seară ne-am hotărât să ieșim. Ne-am îmbrăcat cu hainele bune, cele pregătite pentru nuntă, și am plecat. Am luat un autobuz care trecea și prin centru. Luminile se aprindeau și totul devenea cu atât mai plăcut. Tata și-a pus brațul pe după umerii goi și frumoși ai mamei. Încearca să se poarte natural, dar trupul său nu făcea decât să execute mimetic niște gesturi care-i erau străine. Totul în postura și-n mișcările sale exprima o înduioșătoare rigiditate. Mama înțelegea că, în felul său stângaci, încerca să-i transmită ceva important.